

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **Mgr. F. Š.**, proti žalovanému: **Okresní soud ve Zlíně**, se sídlem Dlouhé Díly 351, Zlín, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 8. 6. 2021, č. j. 31 A 60/2021-6

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného ve věci jeho žádosti o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Současně požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce.

[2] Krajský soud v záhlaví označeným usnesením žádosti žalobce zamítl. Poukázal na smysl a účel osvobození od soudních poplatků, přičemž vycházel z judikatury Nejvyššího správního soudu, především rozsudků ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011-66, ze dne 31. 8. 2011, č. j. 6 Ads 76/2011-22, a ze dne 14. 11. 2012, č. j. 6 Ans 14/2012-11. Uvedl, že v posuzované věci vystupuje do popředí regulační funkce soudních poplatků, která má za cíl omezit podávání neuvážených či svévolných návrhů. Krajskému soudu je z úřední činnosti známo, že žalobce je (nebo byl) účastníkem několika set řízení před správními soudy, z nichž se převážná část vztahuje k právu na přístup k informacím. Soud se proto zabýval i otázkou smysluplnosti jednotlivých sporů a přihlédl k tomu, že neúměrný počet žádostí o informace ze strany žalobce je způsobilý zahltit povinné subjekty. V posuzované věci nic nenasvědčovalo tomu, že by se žádost žalobce o informace týkala podstatných okolností jeho životní sféry. S ohledem na všechny tyto

skutečnosti dospěl k závěru, že žalobce nespĺňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Z tohoto důvodu zamítl i jeho návrh na ustanovení zástupce.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Žalobce (stěžovatel) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností, v níž namítá, že se dlouhodobě zabývá legislativou veřejné správy a samosprávy. V této souvislosti žádal o informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Vzhledem k nečinnosti a obstrukcím žalovaného byl nucen uplatnit soudní ochranu, kterou mu však krajský soud zamítnutím jeho žádostí o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce odpírá. Argumentaci nadměrným množstvím žalob, které se netýkají jeho životní sféry, považuje za výraz soudní arogance a porušení principů právního státu. Bez soudního projednání věci se nemůže domoci svého nároku na požadované informace. Proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Současně navrhl, aby kasační soud přikázal věc k projednání jinému senátu krajského soudu.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že napadené usnesení považuje za věcně správné, pročez navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud se zabýval splněním podmínek řízení, přičemž shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přípustná. S ohledem na závěry vyplývající z usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, nemusí být stěžovatel v nynějším řízení (týkajícím se kasační stížnosti proti usnesení o neosvobození od soudních poplatků a neustanovení zástupce) zastoupen advokátem a nemusí ani hradit soudní poplatek.

[6] Kasační stížnost **není důvodná**.

[7] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. platí, že *„účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoli za řízení odejme, popř. i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popř. neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.“*

[8] Již krajský soud v napadeném usnesení přiléhavě odkázal na rozsudek ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011-66, č. 2601/2012 Sb. NSS, podle něhož, *„[i] když účastník je nemajetný, takže by zásadně bylo namísto přiznat mu osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), může mu soud výjimečně toto dobrodiní odeprít, a to zejména pro povahu sporu či sporů, které účastník vede. O výše uvedený případ se může jednat, vede-li účastník s různými veřejnými institucemi množství sporů týkajících se poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, které často pokračují jako spory soudní, a přitom nejde o spory mající vztah k podstatným okolnostem účastníkovi životní sféry (netýkají se, a to ani nepřímo, účastníkova majetku, životních podmínek či jiných podobných záležitostí, nýbrž jde o spory vyvolané účastníkovi zájmem o veřejné záležitosti a fungování veřejných institucí).“*

[9] V dané věci krajský soud srozumitelně a přesvědčivě zdůvodnil, proč stěžovateli osvobození od soudních poplatků nepřiznal. Přitom poukázal především na množství a šikanózní

povahu soudních řízení s tím, že ani právě projednávaná věc zjevně nemá zásadní dopady do jeho životní sféry. Nejvyšší správní soud se s tímto posouzením ztotožňuje, neboť i jemu je z úřední činnosti známo, že stěžovatel zneužívá svého práva na přístup k informacím, v důsledku čehož zahrnuje jak povinné subjekty, tak správní soudy (jen Nejvyšší správní soud eviduje 382 řízení, v nichž stěžovatel figuruje jako účastník). Jakkoliv soudy nemohou bránit stěžovateli v tom, aby se domáhal svých tvrzených nároků soudní cestou, s ohledem na popsané skutečnosti je zcela na místě, aby nesl s tím spojené výdaje na úhradu soudních poplatků. Kasační soud tedy shledal postup soudu spočívající v neosvobození od soudních poplatků za zákonný a souladný s ustálenou rozhodovací praxí.

[10] Vzhledem k tomu, že stěžovatel nesplnil základní předpoklad pro osvobození od soudních poplatků, nemohl mu pak být pro řízení o žalobě ustanoven ani zástupce (§ 35 odst. 10 věta první s. ř. s.). V řízení o žalobě nadto není zastoupení advokátem povinné (srov. např. rozsudek ze dne 17. 9. 2015, č. j. 1 As 197/2015-19).

[11] Pokud se jedná o závěrečný návrh na přikázání věci jinému senátu krajského soudu, stěžovatel jej žádným způsobem neodůvodňuje a není tedy zřejmé, na základě jakých skutečností se ho domáhá. Soudní řád správní takový postup nezná, neboť umožňuje toliko přikázat věc jinému soudu (viz § 9 s. ř. s.), nikoliv však jinému senátu. Ani v této souvislosti však stěžovatel nepředestřel žádnou argumentaci. Proto se soud uvedeným požadavkem blíže nezabýval.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Vzhledem k výše uvedenému dospěl soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[13] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení žádné náklady nevznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. července 2021

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu